

KATAKAL

Ročník V.

14. 1. 2024

Číslo: 8

DRUHÁ NEDEĽA V CEZROČNOM OBDOBÍ

R.: Hľa, prichádzam, Pane, chcem plniť tvoju vôľu.

Jn 1, 35 - 42

Ján stál s dvoma zo svojich učeníkov. Keď videl Ježiša ísť okolo, povedal: „Hľa, Boží Baránok.“

Tí dvaja učeníci počuli, čo hovorí, a išli za Ježišom. Ježiš sa obrátil a keď videl, že idú za ním, opýtal sa ich: „Čo hľadáte?“

Oni mu povedali: „Rabbi - čo v preklade znamená: Učiteľ -, kde bývaš?“

Odpovedal im: „Pod' te a uvidíte!“

Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň u neho. Boli asi štyri hodiny popoludní.

Jeden z tých dvoch, čo to počuli od Jána a nasledovali Ježiša, bol Ondrej, brat Šimona Petra. On hneď vyhl'adal svojho brata Šimona a povedal mu: „Našli sme Mesiáša,“ čo v preklade znamená Kristus. A priviedol ho k Ježišovi.

Ježiš sa naňho zahľadel a povedal: „Ty si Šimon, syn Jánov, ale budeš sa volať Kéfas,“ čo v preklade znamená Peter.

Jánovo evanjelium predstavuje iný obraz povolania prvých učeníkov než ten, ktorý je známy u synoptikov. Tam Ježiš prechádza okolo jazera v Galilei, vchádza do prostredia bežného života Petra a Ondreja, budúcich učeníkov, a priamo ich oslovuje, aby ho nasledovali. V Jánovom evanjeliu sa celá scéna odohráva v Betánii za Jordánom, ďaleko od Galiley a domovských prostredí učeníkov. Ondrej je už učeníkom Jána Krstiteľa a je to práve Ján, kto učeníkom odhaľuje Ježišovu identitu: „Hľa, Baránok Boží!“ Ondrej a iný učeník sa za Ježišom vyberú sami, bez slov opúšťajú svojho pôvodného majstra, ktorého misia nateraz skončila. Tí dvaja chcú o Ježišovi vedieť viac.

V porovnaní so synoptickými opismi sú učenici aktívni oveľa viac. Hľadajú skôr oni Ježiša, než on ich. Ježiš reaguje na túto ich aktivitu otázkou: „Čo hľadáte?“ Až potom, keď vyjadria svoju túžbu v ďalšej otázke: „Učiteľ, kde bývaš?“, dostávajú pozvanie od Ježiša: „Pod'te (alebo aj ‚Príd'te') a uvidíte!“

U synoptikov im Ježiš sľubuje, že z nich urobí rybárov ľudí a u Jána pozýva na návštevu k sebe domov? Celá scéna sa na prvý pohľad môže naozaj javiť ako pozvanie na návštevu do Ježišovho domu.

Zdá sa, že evanjelista sa šikovne hrá s významom gréckeho slovesa μένω, ktoré môže znamenať „bývať“ ale vo svojom prvotnom význame znamená ostávať či zostávať, alebo mohli by sme preložiť aj „prebývať.“

Prvá otázka učeníkov by teda znela: „Učiteľ, kde prebývaš?“ Ježiš ich pozýva: „Podťe a uvidíte!“ a evanjelista dodáva, že v ten deň zostali u neho. Vo vete „Zostali v ten deň u neho“ je použité rovnaké sloveso (μένω) ako v otázke „Kde bývaš?“

Ak sa toto sloveso preloží rovnakým spôsobom na miestach, na ktorých sa v texte vyskytuje, lepšie vidno myšlienkovú líniu, ktorú ono vytvára: „Učiteľ, kde prebývaš? ... Šli teda, videli, kde prebýva a prebývali v ten deň u neho.“

Evanjelista používa takýto slovník, aby vyjadril hlbšiu skutočnosť. Učeníkov v skutočnosti nezaujíma Ježišova adresa. Bolo by veľmi ťažké prísť k záveru: „Našli sme Mesiáša!“ cez púhe poznanie polohy Ježišovho domu.

Otázka „Kde zostávaš? Kde prebývaš?“ tak vlastne znamená „Kto si?“ Odpovedať na otázku „Kto si?“ slovami „Podťe a uvidíte!“ by znelo zvláštne.

Táto otázka by si skôr vyžadovala slovné vysvetľovanie. Použitie otázky o prebývaní umožňuje odpoveď, ktorá pozýva do skúsenosti: „Podťe a uvidíte!“ teda „Podťe a sami to zakúsite.“ To, kto Ježiš je, určuje „prostredie“ z ktorého pochádza, a to nám evanjelista slávnostne predstavil v Prológu: „Boha nikto nikdy nevidel. Jednorodný Boh, ktorý je v lone Otca, ten o ňom priniesol zvesť.“

Týmto objasnením Ježišovho pôvodu, evanjelista celý Prológ aj zakončil, a tak nechal čitateľov v istom napätí a očakávaní: Aký je ten Boh, ktorého nikto nikdy nevidel, a teraz je možné ho spoznať? Ten, kto prebýva v lone Boha, Otca je Ježiš. Takýto pôvod sa slovami iste vysvetliť nedá, preto tých, ktorí sa ho pýtajú: „Kde prebývaš?“, pozýva, aby sami zažili túto skúsenosť u neho. Len tak budú môcť uvidieť Boha, ktorého nikto nikdy nevidel.

„Čo hľadáte?“ Vo štvrtom evanjeliu sú to prvé Ježišove slová, slová určené každému čitateľovi evanjelia, teda aj nám: čo hľadáme, keď ideme za Ježišom? Ide o zásadnú otázku, ktorú musí každý kresťan vnímať ako adresné naliehavé napomenutie, ako skúšobný kameň svojho nasledovania Krista. Je to otázka odhaľujúca hlboké korene každého povolania: aká túžba naplňa srdce veriaceho?

Učeníkom nesmie hýbať žiaden plán, alebo vopred daná cesta, ale iba láska a vytrvalé prilnutie k Ježišovi, teda ochota „nasledovať Baránka kamkoľvek pôjde“ až na kríž, kde Ježiš zomrie ako veľkonočný baránok, ktorému nie je zlomená žiadna kosť. To je cesta, na ktorú sa vydávajú tí, ktorí začujú Krstiteľove slová, jeho pozvanie, nie k životu militantných bojovníkov a vojakov pre Ježiša, ale k životu učeníkov v láske.

Na Ježišovu otázku odpovedajú oba Jánovi učeníci inou otázkou: „Rabbi – Učiteľ, kde bývaš?“ alebo lepšie: „Kde prebývaš?“ Aj to je mimoriadna a zásadná otázka: kde Ježiš prebýva? Kde ho máme hľadať?

Odpoveď však príde až na samom konci evanjelia, keď sa na úsvite veľkonočného rána Ježiš spýta Márie Magdalény: „Koho hľadáš?“ a vyzve ju, aby ho hľadala u Otca, kde zmŕtvychvstalý Ježiš prebýva navždy ako Syn.

Pre túto chvíľu ale Ježiš tým dvom, ktorí sa ho pýtajú, odpovie: „Podďte a uvidíte.“

Treba sa s rozhodnosťou a bez meškania vydať nasledovať Ježiša, lebo kde je on, bude aj jeho učeník a služobník. Kristovo „kde“ sa musí stať „kde“ učeníkovým!

Dvaja učeníci Jána Krstiteľa sa práve stali Ježišovými učeníkmi a jeden z nich, Ondrej, oznamuje toto nové nasledovanie svojmu bratovi Šimonovi slovami, ktoré sú jeho skutočným vlastným vyznaním viery: „Našli sme Mesiáša – Krista.“